

Кухарєва Н.М.

Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав»

ДОСЛІДЖЕННЯ ШЕВЧЕНКІАНИ ФОНДОВОЇ КОЛЕКЦІЇ НІЕЗ «ПЕРЕЯСЛАВ»: ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ

У статті висвітлено результати досліджень автора та окремих наукових співробітників НІЕЗ «Переяслав» щодо розробки та висвітлення збірки шевченкіани різних інвентарних груп НІЕЗ «Переяслав» та введенні окресленого поняття до наукового обігу.

Музей Заповіту Т. Г. Шевченка є науково-дослідним відділом Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав», до складу якого входять 23 різнопрофільні музеї. Фондова колекція Заповідника нараховує близько 180 тисяч музейних предметів, серед яких окрему частину становить шевченкіана. Автором даної статті протягом декількох років розроблялася наукова тема «Шевченкіана в колекції НІЕЗ «Переяслав», яка представлена у різних інвентарних групах, наприклад, «Переяслав-Хмельницький історичний музей» (ПХІМ), «Книги з автографами» (АК), «Мистецтво» (М), «Рукописні» (Р), «Науково-допоміжний фонд» (НДФ), «Тканини», «Філателія», «Фалеристика», «Нумізматика», «Різне», «Скульптури», «Кераміка» тощо. Автором вивчалася фондово-облікова документація по формуванню колекції шевченкіани по різних інвентарних групах, робилися спроби аналізу кількісного і якісного складу інвентарних груп на предмет експонування в експозиції та у виставковій роботі музею, проводилася класифікація шевченківської збірки. Автором було видано близько 20 статей, в яких подавалися описи музейних предметів різних інвентарних груп на шевченківську тематику, які слугували для популяризації фондової колекції Заповідника. На основі фондових матеріалів досліджено джерело надходження, розміри, техніку, матеріал музейних предметів, час та місце побутування. Цінним для дослідження є особи та події, пов'язані з даними музейними експонатами.

Також по окремих інвентарних групах були опубліковані статті на шевченківську тематику співробітників відділу науково-фондової роботи, зокрема, Ревеги В. В., Прокопенко К. В., Приходько В. М., Наконечної Г. М., Гладун Л. І., Калінович О. І. та колишнього заступника з наукової роботи Заповідника Мельник В. П.

Досліджена тема дасть можливість повніше використовувати шевченківську колекцію НІЕЗ «Переяслав» у експозиційній, виставковій роботі Музею Заповіту Т. Г. Шевченка, для написання статей та публікацій з метою популяризації творчого спадку Кобзаря, для подальшого створення віртуального архіву Тараса Шевченка у Заповіднику, для поповнення збірки новими музейними предметами на шевченківську тематику, створення каталогів і ін.

Ключові слова: шевченківська колекція, інвентарні групи, музейні предмети, фондові матеріали.

Постановка проблеми. Вшанування пам'яті Великого Кобзаря, збереження та популяризація його спадщини, пізнання суті його генія – обов'язок кожної людини.

Фондова збірка НІЕЗ «Переяслав» на шевченківську тематику представлена у різних інвентарних групах. Тема формування цієї тематичної колекції досліджена автором та співробітниками відділу науково-фондової роботи. Тому актуальність даної теми полягає у ознайомленні з публікаціями дослідників шевченкіани фондової колекції НІЕЗ «Переяслав» та введенні окресленого поняття до наукового обігу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Для вирішення поставленої проблеми викорис-

тано джерельну базу, представлену публікаціями автора та окремих наукових співробітників НІЕЗ «Переяслав» у наукових журналах та збірниках матеріалів конференцій.

Метою роботи є узагальнення та систематизація наукових розробок автора та окремих наукових співробітників щодо історії вивчення збірки НІЕЗ «Переяслав» різних інвентарних груп на шевченківську тематику.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів.

Шевченкіана фондового зібрання НІЕЗ «Переяслав» представлена музейними предметами різних інвентарних груп. У цій статті ми зупинимося на тих публікаціях дослідників

Заповідника, які представлені в різних інвентарних групах, зокрема, «Мистецтво», «Філателія», «Скульптури», «Переяслав-Хмельницький історичний музей» (ПХІМ), «Плакати», «Різне», «Фалеристика», «Науково-допоміжний фонд» (НДФ), «СП» (Сениця Павло), «Рукописні».

Головне наповнення джерельної бази даного дослідження складає сукупність наукових праць автора та окремі розвідки наукових співробітників НІЕЗ «Переяслав» з вивчення колекції шевченкіани по різних інвентарних групах. Автором протягом кількох років вивчалася фондово-облікова документація по формуванню колекції шевченкіани по різних інвентарних групах, було дано характеристику музейних предметів, які належать до колекції шевченкіани Заповідника, проведено класифікацію шевченківської збірки.

Найбільш вагома доля шевченкіани знаходиться у інвентарній групі «Мистецтво» («М») фондової колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав», до якої належать роботи на шевченківську тематику у образотворчому мистецтві, у скульптурі, у кераміці, у художньому вишиванні та тканні, графічні роботи, ліногравюри.

У статті автора «Дитячі малюнки з ілюстраціями до творів Т. Шевченка із колекції НІЕЗ «Переяслав» [3, с. 206–210] подається характеристика музейних предметів, зокрема, дитячих малюнків із ілюстраціями до творів Т. Шевченка, яких налічується 68 одиниць, які складають частину мистецької колекції Заповідника на шевченківську тематику і відносяться до інвентарної групи «Мистецтво» («М»).

Роботи дітей, які отримали призові місця на Всеукраїнському фестивалі-конкурсі дітей і молоді «Шевченко в моєму серці», потрапили до фондового зібрання в основному шляхом передачі від Войцехівського Бориса Михайловича, одного із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка у Переяславі.

Про музейні предмети із зображеннями Т. Г. Шевченка йдеться у статті автора «Музейні предмети інвентарної групи «Мистецтво» фондової колекції НІЕЗ «Переяслав» із зображеннями Т. Шевченка» [7, с. 4–9]. Таких музейних предметів нараховується 52 одиниці: портретів – 16, офортів – 2, картин – 25, графічних робіт – 2, тіньових витинанок – 2, малюнків – 4 та 1 закладка.

Про мистецьку шевченкіану у скульптурних зображеннях, кераміці, дереві у фондовій колекції НІЕЗ «Переяслав» автор подає матеріал у статті «Зразки мистецької шевченкіани із фон-

дової колекції НІЕЗ «Переяслав» у скульптурних зображеннях, кераміці та дереві» [5, с. 155–162]. Вона представлена у декількох інвентарних групах, а саме, «Переяслав-Хмельницький історичний музей» («ПХІМ»), «Кераміка» («К»), «Мистецтво» («М»), «Різне».

У фондовій колекції подано по 9 скульптурних зображень у інвентарних групах «Скульптура» та «Переяслав-Хмельницький історичний музей» («ПХІМ») та по 2 – у інвентарних групах «Кераміка» та «Різне». Роботи виконані відомими авторами, зокрема, Свидою В. І., Гончаром І. М., Липовкою І. Р., Атаманчуком В. Б., Завгороднім В. Л., Селібером В. Є., Лисенком М. Г., Коломієць І. А., Бариновою М. М., Олійником О. П., Вронським М. К., Щербиною В. І., Журавльовим Д. М., Ковтуном М. П. та ін.

Митці порцелянової галузі також зверталися до шевченківської тематики – декоративні вази, блюда, тарілки, керамічно-декоративні плакетки як професійних художників, так і народних майстрів представлені в інвентарних групах «Кераміка», «Переяслав-Хмельницький історичний музей» («ПХІМ»). Зокрема, 7 вазочок, 3 тарілки, 1 блюдо числиться у інвентарній групі «Переяслав-Хмельницький історичний музей» («ПХІМ»), 3 вази, 3 тарілки та 1 кераміко-декоративна плакетка – у інвентарній групі «Кераміка». Серед них є тарілки ХІХ ст. відомого Будянського фаянсового заводу та вироби відомого Васильківського майолікового заводу, який був масштабним підприємством художньої кераміки, яку високо цінували споживачі та мистецька спільнота у 1960–1980-ті роки ХХ ст. Саме тут працювали видатні художники – Надія та Валерій Протор'єви (робота якої зберігається у фондовій колекції), Михайло Денисенко і Неллі Ісупова.

Старший науковий співробітник НІЕЗ «Переяслав» Наконечна Г. М. у статті «Українська народна скульптура Василя Свиди в колекції НІЕЗ «Переяслав» [18, с. 17] дає характеристику роботам автора, серед яких згадується скульптура на шевченківську тематику «На оновленій землі» (С-31 КН-5233).

Стаття Кухаревої Н. М. «Шевченківська тематика у плакатах, афішах та календарях із фондової колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» [14, с. 179–185] подає матеріал про інвентарну групу «Плакати» («П») на шевченківську тематику. За фондовою картокою налічується 45 музейних предметів, з них плакатів – 17, афіш – 10, календарів – 17 та 1 листівка, віднесена до цієї групи.

Предмети передавалися до фондової колекції в основному наприкінці 80–90 рр. ХХ ст., а також на початку ХХІ ст. Плакати передані Київським комбінатом монументально-декоративного мистецтва художнього фонду УРСР, Черкаським облуправлінням культури, дирекцією художніх виставок, м. Київ, придбані у магазині «Плакат», м. Київ, передані приватними особами. Афіші передавалися із Спілки композиторів України, м. Київ, із капели бандуристів, м. Львів, Віктором Мішаловим та Павлом Колесником, бандуристами з Америки та родиною Близнюків, м. Київ. Частина календарів була подарована працівниками Національного музею Тараса Шевченка, м. Київ у квітні 2006 р. працівникам Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» на ХІІ-ій міжнародній туристичній виставці, інша частина передана приватними особами.

Стаття автора «Шевченкіана із колекції НІЕЗ «Переяслав» у графічних роботах» [12, с. 286–292] подає характеристику графічних робіт ХХ століття: гравюр, літографій, автолітографій, ксилографій, офортів, естампів, ліногравюр, малюнків (акварелі, етюдів, ілюстрації), відтисків з гравірування тощо.

Таких музейних предметів нараховується 109 одиниць основного та науково-допоміжного фонду: естампів – 7, ксилографій – 7, автолітографій – 2, ліногравюр – 34, графіки – 5, літографій – 18, сепій – 1, офортів – 4, малюнків – 26, плакатів – 1, відтисків з гравірування – 4.

Фондова збірка графічних робіт на шевченківську тематику почала формуватися з 40-х років ХХ ст. Роботи передавалися безкоштовно від приватних осіб, від авторів з дарчими написами, від Войцехівського Б. М., одного із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка, з обмінно-резервного фонду ЦНБ АН УРСР. Більшість музейних предметів були закуплені у Дирекції художніх виставок, м. Київ, у окремих авторів, у шевченківських музеях Києва та Каневі тощо.

Співробітники відділу науково-фондової роботи Приходько В. М., Прокопенко К. В. у статті «Кобзар» Т. Г. Шевченка у ліногравюрах Василя Лопати (на матеріалах фондової колекції НІЕЗ «Переяслав»)» [19, с. 266–270] дають характеристику 28 роботам автора, які були передані ним у фонди Заповідника через Войцехівського Бориса Михайловича, одного із ініціаторів створення Музею Заповіту Т. Г. Шевченка.

У статті Кухаревої Н. М. «Шевченкіана у станковому живописі (інвентарна група «ПХІМ фон-

дової колекції НІЕЗ «Переяслав»)» [13, с. 20–24] розглядаються музейні предмети станкового живопису, зокрема, портрети та картини із зображеннями Т. Г. Шевченка із цієї інвентарної групи, які складають частину мистецької шевченкіани фондового зібрання Заповідника.

Колекція даної інвентарної групи формувалася в основному у 50–60-ті рр. минулого століття шляхом закупки у Київській дирекції художніх виставок, у товаристві художників м. Києва, Київському музеї українського мистецтва, Канівському музеї-заповіднику «Могила Т. Г. Шевченка», Київському музеї Т. Г. Шевченка (назви музеїв вказані відповідно до 50–60-х років ХХ ст.). На основі фондових матеріалів розкривається джерело надходження, розміри, техніка, матеріал музейного предмета, час та місце побутування.

Статті автора «Фалеристика на шевченківську тематику в колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» [10, с. 66–70] та «Шевченківська фалеристика у фондовій збірці НІЕЗ «Переяслав» [15, с. 19–24] подають дані про музейні предмети, представлені значками, кулонами та медалями. Основна частина значків придбана в переяславського колекціонера Міщенко В. П. у 1980–1981 рр., декілька екземплярів значків подаровані музею приватними особами у 1989, 1990, 2001 та 2005 рр.

Фондова колекція значків на шевченківську тематику Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» почала формуватися у кінці 80-х років минулого століття. Музейних предметів основного фонду налічується 39 одиниць, науково-допоміжного (НДФ) – 6 одиниць.

Про філателістичну шевченкіану написана стаття Кухаревої Н. М. «Філателістична Шевченкіана у колекції НІЕЗ «Переяслав» [11, с. 210–214] та Ревеги В. В., завідувача сектору обліку музейних цінностей відділу науково-фондової роботи на тему «Поштові марки, присвячені життю і творчості Т. Г. Шевченка, із фондової колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» [20, с. 490–493].

З часу створення та поступового наповнення філателістичної колекції НІЕЗ «Переяслав» її глибоке наукове вивчення не здійснювалося. Фондова колекція поштових марок Заповідника почала формуватися у кінці 70-х років. Філателістичні екземпляри, присвячені Шевченку, почали надходити у 1980-х роках. Надходження даного тематичного напрямку можна систематизувати за двома групами: поштові марки СРСР та поштові

марки України. У філателістичній колекції НІЕЗ «Переяслав» нараховується 26 поштових марок СРСР та 11 одиниць поштових марок України.

Шевченківські листівки поштові у фондовій колекції НІЕЗ «Переяслав» належать до декількох інвентарних груп, а саме, до групи «ПХІМ» (Переяслав-Хмельницький історичний музей), «НДФ» (науково-допоміжний фонд), «ФТ» («Філателія»).

У колекції Заповідника знаходиться вісімдесят сім листівок, які репрезентують життєвий та творчий шлях Т. Шевченка.

Про листівки на шевченківську тематику вийшли друком статті Кухаревої Н. М. «Шевченківські листівки поштові із фондової колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (інвентарна група «Філателія») [16, с. 110–115] та старшого наукового співробітника НІЕЗ «Переяслав» (колишнього співробітника відділу науково-фондової роботи) Гладун Л. І. «Філокартична шевченкіана в зібранні Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» [1, с. 79–82].

У інвентарній групі «ФТ» («Філателія») нараховується 31 поштова листівка на шевченківську тематику. Усі листівки зазначеної групи видані у II пол. XX ст. різними видавництвами, зокрема, видавництвом «Мистецтво», «Радянська Україна», видавництвом Міністерства зв'язку України, Державним видавництвом образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР тощо.

У статті Гладун Л. І. дається характеристика та описи колекції листівок інвентарної групи ПХІМ: листівки із портретними зображеннями поета, листівки-монтажі, листівки благодійні (доброчинні), із зображеннями могили Т. Шевченка на Чернечій горі, шевченківських будинків-музеїв, листівки видавництва «Мистецтво» із зображеннями шевченківських місць з дарчими написами нащадків по лінії братів Шевченка тощо.

Окрема група шевченкіани із колекції НІЕЗ «Переяслав» представлена партитурами видатного українського композитора та фольклориста, нашого земляка Павла Івановича Сениці (1879–1960) у кількості 26 музейних предметів, які належать до інвентарної групи «СП» (Сениця Павло) та «Р» (Рукописні та друковані документи). Про ці музейні предмети описано у статті автора «Партитури Павла Сениці на твори Т. Шевченка із фондової колекції НІЕЗ «Переяслав» [8, с. 63–68]. Народився П. Сениця у с. Дем'янці Переяслав-

ського повіту у бідній селянській родині. Любо до співу, до народної пісні батько передав у спадок синові, який ще змалку відзначався гострим розумом. Композитор написав близько 250 музичних творів, зокрема, дві симфонії, дві опери, хори на слова Шевченка, П. Тичини, романси, обробки народних пісень. Його перу належить кілька ґрунтовних музикознавчих праць.

До шевченкіани належить група музейних предметів про родину Козачковських, які обліковані в інвентарній книзі №1 під назвою «Рукописні та друковані матеріали». Музей Заповіту Т. Г. Шевченка знаходиться у меморіальному будинку переяславського лікаря Андрія Козачковського, друга Т. Г. Шевченка, до якого поет приїздив чотири рази і жив у цьому будинку. Матеріали про лікаря Андрія Козачковського та його батька Осипа Козачковського, ректора Переяславських духовних училищ, про спадкоємців родини Козачковських, зокрема, сина Осипа, онука Андрія та їх дружин, які жили та працювали у Переяславі частково опубліковані у статтях Кухаревої Н. М. «Родина Козачковських» [9, с. 229–232], «Матеріали та документи родини Козачковських із фондового зібрання Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» [6, с. 89–94], «Андрій Козачковський – друг і лікар Тараса Шевченка» [2, с. 110–113], окремі біографічні фрагменти подавалися у статтях Кухаревої Н. М., Калінович О. І., Прокопенко К. В. «Друже мій єдиний...» (до 200-річчя з дня народження переяславського лікаря Андрія Осиповича Козачковського) [4, с. 385–395] та Мельник В. П. «Андрій Козачковський та Тарас Шевченко: життєвий діалог» [17, с. 97–105].

Висновки. Загалом, наявна джерельна база має досить широкий спектр тематичного наповнення й демонструє направленість та результативність вивчення шевченкіани по різних інвентарних групах фондової колекції Заповідника. Досліджена тема дасть можливість повніше використовувати шевченківську колекцію НІЕЗ «Переяслав» у експозиційній, виставковій роботі Музею Заповіту Т. Г. Шевченка, для написання статей та публікацій з метою популяризації творчого спадку Кобзаря, для подальшого створення віртуального архіву Тараса Шевченка у Заповіднику, для поповнення збірки новими музейними предметами на шевченківську тематику, створення каталогів і ін.

Список літератури:

1. Гладун Л. І. Філокартична шевченкіана в зібранні Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»: Український вимір. *Міжнародний збірник інформаційних, освітніх, наукових, методичних статей і матеріалів з України та діаспори*. Чернігів, 2012. С. 79–82.
2. Кухарєва Н. М. Андрій Козачковський – друг і лікар Тараса Шевченка. *Key Issues of Education and Sciences: Development Prospects for Ukraine and Poland* : International Multidisciplinary Conference. Stalowa Wola, Republic of Poland, 20–21 July 2018. Volume 2. Stalowa Wola : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2018. С. 110–113.
3. Кухарєва Н. М. «Дитячі малюнки з ілюстраціями до творів Т. Г. Шевченка із колекції НІЕЗ «Переяслав». *Virtus : Scientific Journal / Editor-in-Chief M.A. Zhurba*. June № 45, 2020. С. 206–210.
4. Кухарєва Н. М., Калінович О. І., Прокопенко К. В. «Друже мій єдиний...» (до 200-річчя з дня народження переяславського лікаря Андрія Осиповича Козачковського). *Медицина в художніх образах* : статті. Вип. 10 / укладач і голов. ред. Заблоцька К. В. Донецький медун-т. Донецьк, 2012. С. 385–395.
5. Кухарєва Н. М. Зразки мистецької шевченкіани із фондової колекції НІЕЗ «Переяслав» у скульптурних зображеннях, кераміці та дереві. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки*. Том 32 (71), №2, 2021. С. 155–162.
6. Кухарєва Н. М. Матеріали та документи родини Козачковських із фондового зібрання Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки*. Том 29(68), №1, 2018. С. 89- 94.
7. Кухарєва Н. М. Музейні предмети інвентарної групи «Мистецтво» фондової колекції НІЕЗ «Переяслав із зображеннями Т. Шевченка. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 27. Том 4. С. 4–9.
8. Кухарєва Н. М. Партитури Павла Сениці на твори Т. Шевченка із фондової колекції НІЕЗ «Переяслав». *Social sciences: history, modernity, the future, EU experience* : international scientific and practical conference. Wloclawek, Republic of Poland, December 27–28, 2019. Wloclawek : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2019. С. 63–68.
9. Кухарєва Н. М. Родина Козачковських. *Personality, family and society: issue of pedagogy, psychology, politology and sociology* : international scientific-practical conference. Yune 16–17, 2017. Shumen : Konstantin Preslavsky University of Shumen. С. 229–232.
10. Кухарєва Н. М. Фалеристика на шевченківську тематику у колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». *Key issues of social sciences: prospects for the development of EU countries* : international scientific and practical conference. Yune 28–29, 2019. Baia Mare, Romania : Izdevnieciba «Baltija Publishing». С. 66–70.
11. Кухарєва Н. М. Філателістична Шевченкіана у колекції НІЕЗ «Переяслав»: Переяславіка. *Наукові записки Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»* : збірник наукових статей. Випуск 9(11). Переяслав-Хмельницький, 2015. С. 210–214.
12. Кухарєва Н. М. Шевченкіана із колекції НІЕЗ «Переяслав» у графічних роботах. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки*. Том 32(71), № 3, 2021. С. 286–292.
13. Кухарєва Н. М. Шевченкіана у станковому живописі (інвентарна група «ПХІМ» фондової колекції НІЕЗ «Переяслав»). *Суспільні науки: виклики сьогодення* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Одеса : ГО «Причорноморський центр досліджень проблем суспільства», 2021. С. 20–24.
14. Кухарєва Н. М. Шевченківська тематика у плакатах, афішах та календарях із фондової колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки*. Том 30 (69), № 3, 2019. С. 179–185.
15. Кухарєва Н. М. Шевченківська фалеристика у фондовій збірці НІЕЗ «Переяслав». *Нове та традиційне у дослідженнях сучасних представників суспільних наук* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 5–6 лютого 2021 року). Київ : ГО «Київська наукова суспільнознавча організація», 2021. С. 19–24.
16. Кухарєва Н. М. Шевченківські листівки поштові із фондової колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (інвентарна група «Філателія»). *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки*. Том 31(70), № 1, 2020. С. 110–115.
17. Мельник В. П. Андрій Козачковський та Тарас Шевченко: життєвий діалог. Збірник наукових статей ІІІ Всеукраїнських Шевченківських читань, які відбулися 25 листопада 2008 року. Переяслав-Хмельницький, 2011. С. 97–105.

18. Наконечна Г. М. Українська народна скульптура Василя Свиди в колекції НІЕЗ «Переяслав». *Актуальні тенденції розвитку суспільних наук в Україні* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ : ГО «Київська наукова суспільнознавча організація», 2016. С. 17.

19. Приходько В. М., Прокопенко К. В. «Кобзар» Т. Г. Шевченка у ліногравюрах Василя Лопати (на матеріалах фондової колекції НІЕЗ «Переяслав»). *ПЕРЕЯСЛАВІКА : наукові записки Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»* : збірник наукових статей. Випуск 9(11). 2015. С. 266–270.

20. Ревега В. В. Поштові марки, присвячені життю і творчості Т. Г. Шевченка, із фондової колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». *Сіверщина в історії України*. Глухів-Київ : Центр пам'яткознавства НАН України і УТОPIK, 2017. Випуск 10. С. 490–493.

Kukhareva N.M. RESEARCH OF SHEVCHENKO'S STOCK COLLECTION OF NHER «PEREIASLAV»: HISTORIOGRAPHICAL ASPECT

The article highlights the results of research by the author and some researchers of NHER «Pereyaslav» on the development and coverage of the collection of Shevchenko of various inventory groups of NHER «Pereyaslav» and the introduction of this concept into scientific circulation.

The Museum of Testament of Taras Shevchenko is a research department of the Pereyaslav National Historical and Ethnographic Reserve, which includes 23 various museums. The reserve collection of the Reserve includes about 180 thousand museum objects, among which a separate part is Shevchenko. The author of this article for several years developed a scientific topic «Shevchenko in the collection of NHER «Pereyaslav», which is presented in various inventory groups, such as «Pereyaslav-Khmelnytsky Historical Museum» (PHIM), «Autographed Books» (AK), «Art» (M), «Manuscripts» (R), «Research and Support Fund» (NDF), «Fabrics», «Philately», «Faleristics», «Numismatics», «Miscellaneous», «Sculptures», «Ceramics», etc. The author studied the stock and accounting documentation for the formation of the Shevchenko collection by different inventory groups, attempts to analyze the quantitative and qualitative composition of inventory groups for display in the exhibition and exhibition of the museum, the classification of the Shevchenko collection. The author published about 20 articles, which provided descriptions of museum objects of various inventory groups on Shevchenko's theme, which served to popularize the stock collection of the Reserve. On the basis of stock materials the source of receipt, sizes, technique, material of museum subjects, time and place of residence are investigated. Persons and events related to these museum exhibits are valuable for research.

Also on separate inventory groups articles on Shevchenko's subjects of employees of department of scientific and fund work were published, in particular, Revega V. V., Prokopenko K. V., Prikhodko V. M., Nakonechna G. M., Gladun L. I., Kalinovich O. I. and the former deputy for scientific work of the Reserve Melnyk V. P.

The researched topic will allow to use more fully the Shevchenko collection of NHER «Pereyaslav» in the exposition, exhibition work of the Museum of Testament of Taras Shevchenko, to write articles and publications to promote the creative heritage of Kobzar, to further create a virtual archive of Taras Shevchenko in the Reserve for the Reserve new museum objects on Shevchenko's theme, creation of catalogs, etc.

Key words: *Shevchenko's collection, inventory groups, museum objects, stock materials.*